

Oplegvel Raadsstuk

Portefeuille J. Nieuwenburg
Auteur Mevr. D van IJzendoorn Mevr. I. Out
Telefoon 023-511 3475/3486 E-mail: dvijzendoorn@haarlem.nl i.out@haarlem.nl
SZ/ Reg.nr. 2011/436806
GEEN bijlagen kopiëren
B & W-vergadering van 20 december 2011

Onderwerp: Meerjarenbeleidsplan OKE 2011-2014

DOEL: Besluiten

De raad is bevoegd om kaderstellend beleid vast stellen. De activiteiten die voortvloeien uit het Meerjarenbeleidsplan OKE 2011-2014 worden gefinancierd uit de door het rijk geormerkte beschikbaar gestelde middelen.

B&W

1. Het college stelt de raad voor om het Meerjarenbeleidsplan OKE 2011-2014 vast te stellen.
2. Het college stelt de raad voor in te stemmen met het beschikbaar stellen van het OKE-budget (specifieke doeluitkering OAB) voor de periode 2011 tot en met 2014 van € 3.321.757 per jaar.
3. Het college besluit te raad voor te stellen om het college te mandateren om het OKE-budget in te zetten ten behoeve van de uitvoering van het betreffende jaarplan.
4. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht.
5. Het college stuurt dit voorstel naar de gemeenteraad, nadat de commissie Samenleving hierover een advies heeft uitgebracht

Raad:

Besluit in te vullen door griffie	Moties en amendementen in te vullen door griffie
☐ Conform	☐ Ja
☐ Gewijzigd	☐ Nee
☐ Aangehouden	
☐ Afgevoerd	Datum vergadering

Raadsstuk

Onderwerp: Meerjarenbeleidsplan Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) 2011-2014

Reg.nummer: 2011/436806

1. Inleiding

Op 1 augustus 2010 trad de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) voor vier jaar in werking. De Wet OKE beschrijft een aantal verantwoordelijkheden en verplichtingen voor gemeenten op het gebied van voor- en vroegschoolse educatie en schakelklassen met als beoogd doel jonge kinderen met een taal- en/of ontwikkelingsachterstand alle kansen te bieden om die achterstand in te halen. Hiernaast brengt de wet door harmonisatie van de regelgeving voor voorschoolse voorzieningen (peuterspeelzalen en kinderdagverblijven) een aantal verbeteringen aan in het stelsel van voorzieningen voor jonge kinderen.

Hoewel de Wet OKE op 1 augustus 2010 in werking is getreden, is voor de periode 2011 tot en met 2014 vanuit het Rijk een specifieke doeluitkering voor VVE en onderwijsachterstanden beschikbaar. Het Meerjarenbeleidsplan beslaat om deze reden de periode 2011-2014.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

- Het Meerjarenbeleidsplan OKE 2011-2014 vast te stellen.
- In te stemmen met het beschikbaar stellen van het OKE-budget (specifieke doeluitkering OAB) voor de periode 2011 tot en met 2014 van € 3.321.757 per jaar.
- Het college te mandateren om het OKE-budget in te zetten ten behoeve van de uitvoering van het betreffende jaarplan.

3. Beoogd resultaat

Het Meerjarenbeleidsplan OKE 2011-2014 vaststellen om 100 procent aanbod van VVE-voorzieningen voor doelgroepkinderen te organiseren, waardoor zoveel mogelijk VVE-geïndiceerde kinderen nemen deel aan een VVE-programma waardoor zij zonder taal- en ontwikkelingsachterstanden in groep 3 instromen

4. Argumenten

Het MJP OKE 2011-2014 draagt bij aan de ontwikkeling van het jonge kind

De gemeente Haarlem heeft sinds de inwerkingtreding van de Wet OKE een aantal verplichtingen en verantwoordelijkheden toegewezen gekregen en dienen hier uitvoering aan te geven. De ambities van de gemeente Haarlem, zoals vastgelegd in het bestaande jeugd- en onderwijsachterstandenbeleid, sluiten zeer goed aan bij de uitgangspunten van de Wet OKE. De Wet OKE biedt met bijbehorende rijksmiddelen gelegenheid om verder uitvoering te geven aan het huidige beleid en dit verder te ontwikkelen om aan alle kwaliteitseisen te voldoen.

De Wet OKE houdt samengevat het volgende in:

- voor alle kinderen kwalitatief goede opvang in peuterspeelzalen en kinderopvang, zodat ontwikkelingskansen van kinderen worden vergroot
- voor alle kinderen die het nodig hebben is een VVE aanbod beschikbaar
- meer samenwerking peuterspeelzalen en kinderopvanginstellingen
- kwaliteitseisen peuterspeelzalen meer in lijn met die van de kinderopvang

- peuterspeelzalen blijven (financieel) toegankelijk voor alle kinderen
- organiseren van (taal)ondersteuningsklassen, schakelklassen of kopklassen

Voor elk VVE-geïndiceerd kind is er een VVE-aanbod van 4 dagdelen of 10 uur per week beschikbaar

De gemeente Haarlem heeft een inspanningsverplichting om voor alle kinderen met een indicatie¹ een kwalitatief hoogwaardig (100 procent) VVE-aanbod beschikbaar te hebben. Daarnaast dient de gemeente zich aantoonbaar in te spannen om de geïndiceerde peuters 10 uur of vier dagdelen per week VVE te laten volgen (bereik van VVE) op een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf waar een erkend VVE-programma wordt uitgevoerd.

De VVE-peuterspeelzaal is financieel toegankelijk voor VVE-geïndiceerde kinderen

In de Wet Primair Onderwijs (artikel 166 lid 2 WPO) is bepaald dat er een maximale ouderbijdrage voor VVE-kinderen wordt gevraagd die maximaal de hoogte is die zij op grond van de Wet Kinderopvang zouden betalen in de kinderopvang indien ze de maximale toeslag ontvangen. Naar verwachting zal per 2012 de maximale ouderbijdrage voor vier dagdelen bezoek aan een VVE-peuterspeelzaal maximaal € 283,20 bedragen. Vanaf 2012 wordt in Haarlem gekozen om een lagere maximale ouderbijdrage van € 218,40 voor vier dagdelen te hanteren, om de financiële toegankelijkheid van de VVE-peuterspeelzalen te garanderen.

Peuterspeelzaal en kinderopvang zijn 2014 volledig geïntegreerd

Harmonisatie van kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en VVE is onderdeel van de Wet OKE. De ambitie is om te komen tot de ontwikkeling van een integraal kindcentrum in overleg met uitvoerende partners met als doel een flexibel aanbod te creëren, afgestemd op behoeften van ouders en kinderen van 0 tot 4 jaar.

Aanbod peuterspeelzaalwerk voldoet aan wettelijke kwaliteitseisen

De wet- en regelgeving voor peuterspeelzalen is door de Wet OKE geharmoniseerd met die van de kinderdagverblijven. Dit betekent dat er landelijke basiskwaliteitseisen in de Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen Peuterspeelzalen (Wkkp) zijn opgenomen waaraan ook de peuterspeelzalen in Haarlem dienen te voldoen. Aanvullende kwaliteitseisen zijn opgenomen in de beleidsregels kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen.

Schakelklassen blijven als plusvoorziening in het basisonderwijs

In Haarlem zijn, in samenwerking met de schoolbesturen voor primair onderwijs, op basis van de leerlingenpopulaties van scholen, schoolgebonden schakelklassen en één stedelijke schakelvoorziening ingericht. Deze plusvoorziening blijft behouden en wordt uitgebreid met vier nieuwe schoolgebonden schakelklassen.

Financiële paragraaf

De middelen voor VVE en Onderwijsachterstandenbeleid worden voor vier jaar vastgelegd en beschikbaar gesteld middels een specifieke doeluitkering. Een specifieke doeluitkering is een uitkering vanuit het Rijk waarvan de financiële

---

¹ De definitie van VVE-geïndiceerde (doelgroep) kinderen is vastgelegd in het collegebesluit van 1 september 2009 (kenmerk 2009/112710). Zie voor nadere toelichting pagina 12 van het Meerjarenbeleidsplan OKE 2011-2014.

middelen voor een bepaald – veelal zeer gespecificeerd - doel zijn bestemd. Via de specifieke doeluitkering is voor de periode 2011 tot en met 2014 per jaar € 3.321.757 beschikbaar voor de gemeente Haarlem. Na vier jaar wordt er afgerekend over het gehele tijdvak.

Doordat een aantal plannen later zijn gestart, wordt op dit moment onderzocht of een mogelijke onderbesteding in 2011 incidenteel door omlabelling kan worden aangewend om gemeentelijke middelen te laten vrijvallen.

5. Kanttekeningen

Geen

6. Uitvoering

De inhoud en structuur van de Lokale Educatieve Agenda 2011-2015 (LEA II) bieden handvatten om, in samenwerking met de verschillende partners, uitvoering te geven aan het MJP OKE 2011-2014.

Vanaf 2012 ontvangt de gemeente Haarlem extra middelen in de vorm van een specifieke doeluitkering als resultaat van de G33 bestuursafspraken VVE en verlengde leertijd, na besluitvorming door B&W en goedkeuring van het ministerie van OCW (februari 2012). Voor deze middelen worden stadsspecifieke prestatieafspraken met het Rijk gemaakt. In 2012 ontvangt de gemeente Haarlem dan € 1,2 miljoen en vanaf 2013 € 1,6 miljoen. Voor deze extra middelen wordt een aanvullend plan opgesteld.

7. Bijlagen

Meerjarenbeleidsplan OKE 2011-2014

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

- Het Meerjarenbeleidsplan OKE 2011-2014 vast te stellen.
- In te stemmen met het beschikbaar stellen van het OKE-budget (specifieke doeluitkering OAB) voor de periode 2011 tot en met 2014 van € 3.321.757 per jaar.
- Het college te mandateren om het OKE-budget in te zetten ten behoeve van de uitvoering van het betreffende jaarplan.

Gedaan in de vergadering van ... .. (wordt ingevuld door de griffie)

De griffier

De voorzitter

1. Inleiding

Op 1 augustus 2010 trad de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) voor vier jaar in werking met als beoogd doel jonge kinderen met een taal- en/of ontwikkelingsachterstand in de voorschoolse periode (VVE) en op de basisschool (VVE en schakelklassen) alle kansen te bieden om die achterstand in te halen. Hiernaast brengt de wet door harmonisatie van de regelgeving voor voorschoolse voorzieningen (peuterspeelzalen en kinderdagverblijven) een aantal verbeteringen aan in het stelsel van voorzieningen voor jonge kinderen.

De Wet OKE houdt kort gezegd het volgende in:

- voor alle kinderen kwalitatief goede opvang in peuterspeelzalen en kinderopvang, zodat ontwikkelingskansen van kinderen worden vergroot
- voor alle kinderen die het nodig hebben is een VVE aanbod beschikbaar
- meer samenwerking peuterspeelzalen en kinderopvanginstellingen
- kwaliteitseisen peuterspeelzalen zijn meer in lijn met die van de kinderopvang
- peuterspeelzalen blijven (financieel) toegankelijk voor alle kinderen
- schakelvoorzieningen op de basisschool t.b.v. extra taalonderwijs

De uitgangspunten van de wet OKE onderschrijven het belang van het al ingezette Haarlemse onderwijsachterstandenbeleid. De inwerkingtreding van de wet OKE moedigt een voortzetting en uitbreiding van het huidige beleid aan. De bestaande structuren en overleggen bieden een adequaat middel om de wettelijke taken met betrekking tot het voorkomen van ontwikkelings- en onderwijsachterstanden uit te voeren. Dit vierjarig beleidsplan geeft aan welke voorzieningen en maatregelen in Haarlem gecontinueerd worden en welke taken verder ontwikkeld worden, met de hierbij behorende middelen.

Het Rijk heeft voor de uitvoering van deze taken middelen¹ beschikbaar gesteld. Haarlem is vooruitstrevend op het gebied van het jeugd- en onderwijsachterstandenbeleid. De afgelopen jaren is veel beleid ontwikkeld en zijn er diverse activiteiten uitgevoerd met betrekking op het aanbod van en toeleiding naar VVE-voorzieningen. Met de Wet OKE kan dit beleid worden voortgezet en verder ontwikkeld. Haarlem is op punten zelfs ambitieuzer dan de Wet OKE: er wordt bijvoorbeeld een veel ruimere doelgroepdefinitie² gehanteerd en is het bereik van de VVE-voorzieningen groter. Hierdoor hebben veel meer kinderen gebruik gemaakt van de VVE-voorzieningen. Haarlem blijft inzetten om meer kinderen de mogelijkheid van extra taal- en ontwikkelingsprogramma's te bieden en segregatie te voorkomen.

De in het Meerjarenplan omschreven huidige en toekomstige activiteiten passen ook in het vastgestelde integrale jeugdbeleid. Immers, de visie van het jeugdbeleid is dat jeugdigen veilig kunnen opgroeien en dat zij goede kansen krijgen om zich te ontwikkelen. Het integraal jeugdbeleid is erop gericht om alle jeugdigen in staat te stellen een goede basis te leggen voor hun verdere ontwikkeling en voor hun participatie in de (Haarlemse) samenleving. Voor kinderen en jongeren in een kwetsbare positie zijn extra voorzieningen beschikbaar op leer- en ontwikkelingsgebied.

---

¹ De middelen voor het Onderwijsachterstandenbeleid /VVE worden voor 4 jaar vastgelegd en beschikbaar gesteld middels een specifieke doeluitkering. Een specifieke doeluitkering is een uitkering vanuit het Rijk waarvan de financiële middelen voor een bepaald – veelal zeer gespecificeerd - doel zijn bestemd.

² De definitie van VVE-geïndiceerde (doelgroep) kinderen is vastgelegd in het collegebesluit van 1 september 2009 (kenmerk 2009/112710). Zie voor nadere toelichting pagina 12 van dit Meerjarenbeleidsplan OKE 2011-2014.

Het Haarlemse Onderwijsachterstandenbeleid is erop gericht om de ontwikkelingen en leerprestaties van kinderen in de voorschoolse periode en in het basisonderwijs te verbeteren en de schoolloopbaan zo optimaal mogelijk te laten verlopen. In het convenant 'Lokale Educatieve Agenda 2011-2015' (LEA II) zijn hierover met alle betrokken partners afspraken gemaakt over gezamenlijk beleid en uitvoering, en de samenwerking. De ontwikkelpunten uit het rapport van de Inspectie van het Onderwijs 'Kwaliteit van VVE in Haarlem in 2010' (kenmerk 2011 209349) zijn ook onderdeel van deze afspraken. De Inspectie van het Onderwijs heeft op basis van de bezochte gecertificeerde VVE-locaties in 2010 een positief oordeel in haar rapport opgenomen.

Ook bestuurlijk zijn duidelijke ambities vastgelegd: het Coalitieakkoord Haarlem 2010-2014 en de Programmabegroting 2011, programma 4 (beleidsvelden 4.1 en 4.2) benadrukken het belang van 'goed onderwijs', het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden mede door het vergroten van het aanbod Voorschoolse Educatie op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven en het inrichten van schakelklassen.

Leeswijzer

Dit beleidsplan OKE 2011- 2014 is als volgt opgebouwd: hoofdstuk 2 beschrijft de inhoud van het landelijk en lokale kader, namelijk de Wet OKE en de Lokale en Regionale Educatieve Agenda. In hoofdstuk 3 worden de hoofdlijnen van de Wet OKE vergeleken met het beleid van de gemeente Haarlem op het gebied van de harmonisatie van (de wet- en regelgeving van) het peuterspeelzaalwerk en kinderopvang, maar ook ten aanzien van het bestrijden en voorkomen van ontwikkelingsachterstanden in de voorschoolse periode. In dit hoofdstuk wordt ook duidelijk welke taken al worden vervuld en waar nieuw beleid ontwikkeld moet worden. Tot slot worden in hoofdstuk 4 de mogelijkheden van de schakelklassen besproken als middel in het Onderwijsachterstandenbeleid.

2. Algemeen

2.1 Landelijk kader: de Wet OKE

Per 1 augustus 2010 is de wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE)³ in werking getreden voor een periode van vier jaar. De wet OKE waarborgt een veilige, stimulerende omgeving voor jonge kinderen in peuterspeelzalen, kindercentra en op de basisschool, door ontwikkelings-, stimulerings- en intensieve (taal)ondersteuningsprogramma's (d.i. schakelklassen) aan te bieden waardoor de taalachterstanden van peuters en leerlingen zo vroeg mogelijk gesignaleerd en effectief aangepakt worden.

De wet OKE regelt het invoeren van de in deze Wet genoemde wijzigingen in de Wet Kinderopvang, de Wet op het Primair onderwijs (WPO) en de Wet op het Onderwijstoezicht van kracht worden. Dit betekent:

- In de **Wet Kinderopvang** worden kwaliteitseisen voor peuterspeelzalen opgenomen evenals het toezicht van de gemeente daarop met de bijbehorende handhavingsmogelijkheden. Verder worden op grond van deze wet kwaliteitseisen voor voorschoolse educatie vastgesteld.
- In de **Wet op de Onderwijsinspectie** wordt geregeld dat de Inspectie van het Onderwijs toezicht houdt op de kwaliteit van voor- en voegschoolse schoolse educatie.
- In de **Wet op het Primair Onderwijs** wordt de regierol van gemeenten ten aanzien van het onderwijsachterstandenbeleid/voegschoolse educatie versterkt en wordt de verantwoordelijkheid voor het aanbod en toegankelijkheid van voorschoolse educatie neergelegd.

In de wet OKE wordt de gemeentelijke regiefunctie versterkt, wanneer het gaat om:

1. De kwaliteit van de voor- en voegschoolse voorzieningen met VVE-programma's
2. Een dekkend (100 procent) en hoogwaardig aanbod van VVE in de voorschoolse periode met een inspanningsverplichting op de doelgroep te bereiken
3. Toezicht en handhaving op de kwaliteit van peuterspeelzalen en voorschoolse educatie
4. Organiseren van (taal)ondersteuningsklassen, schakelklassen of kopklassen
5. Het voeren van jaarlijks overleg in de gemeente met betrokken partners en het maken van afspraken over VVE en schakelklassen

VVE is een plusvoorziening op de basisvoorziening van het reguliere peuterspeelzaalwerk. Dit betekent dat er sprake dient te zijn van afdoende kwaliteit van het reguliere peuterspeelzaalwerk om gekwalificeerde VVE-programma's aan te kunnen bieden.

2.2 Harmonisatie en samenwerking

De Wet OKE wordt ook wel harmonisatiewetgeving genoemd: harmonisatie van kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en VVE op het gebied van wet- en regelgeving, financiering, kwaliteit en toezicht om tot verbeteringen te komen in het stelsel van voorzieningen voor jonge kinderen. Het is aan de gemeente Haarlem om in overleg met uitvoerende partners te bepalen op welke wijze er op lokaal niveau invulling wordt gegeven aan de harmonisatie de voorschoolse voorzieningen.

---

³ De Wet Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) is met ingang van 1 augustus 2010 beëindigd. Een verschil tussen de Wet OKE en de Wet OAB is dat de Wet OKE gericht is op de voorschoolse periode en het basisonderwijs, en niet meer op de doorgaande lijn van basis- naar voortgezet onderwijs en verder.

De VNG ontwikkelde drie modellen voor samenwerking, die richting geven voor de opstelling van de gemeenten in de regiovoering en voor de visieontwikkeling harmonisatie voorschoolse voorzieningen. De drie modellen, die hieronder nader worden toegelicht, betreffen:

- een model met lichte samenwerking
- een model met intensievere samenwerking
- een model van integrale samenwerking

Model 1: Lichte samenwerking

In dit model zetten gemeenten in op uitwisseling van kennis en expertise tussen peuterspeelzalen en kinderopvang. Het gaat dan om expertise op het terrein van VVE, pedagogische aanpak of de professionaliteit van de organisatie en/of personeel. Een kinderopvangorganisatie en een organisatie voor peuterspeelzaalwerk werken op verzoek van de gemeente samen op enkele onderdelen van het organisatorisch of pedagogisch beleid. Met deze vorm van samenwerking wordt vooral bevorderd dat de voorzieningen profiteren van elkaars kracht en ervaring en dat ze meer op elkaar afgestemd raken.

De gemeente kiest bij dit model voor deze samenwerking omdat ze het invullen van de nieuwe wettelijke taken, met name voor VVE, naar eigen inschatting beter kan vervullen als beide voorschoolse voorzieningen in beperkte mate samenwerken. Een tweede veel gehoorde reden vanuit de gemeente voor een dergelijke samenwerking is de wens om de kwaliteit van beide voorzieningen te verhogen en meer gelijk te trekken.

Model 2: intensievere samenwerking

Bij dit model is de gemeentelijke regie gericht op het tot stand brengen van intensieve samenwerking tussen peuterspeelzaal- en kinderopvangvoorzieningen. Doel is om zover te komen dat de zelfstandig werkende partners samen een zorgvuldig afgestemd aanbod aanbieden. Zo ontstaat er afstemming op het gebied van pedagogisch beleid en wordt er bij het VVE aanbod gewerkt met een gezamenlijk VVE programma. Dit biedt tevens meer mogelijkheden voor gemengde groepen kinderdagverblijf/peuterspeelzaal. Meestal gaat het dan om een VVE aanbod in een groep van één organisatie die aangevuld wordt met doelgroepkinderen van een nabijgelegen of in pandige andere organisatie. Ook menging van doelgroep met niet- doelgroep peuters is aan te bevelen. Dit bestrijdt segregatie in de twee voorzieningen en houdt voorzieningen overeind die te weinig kinderen hebben. Scholing van personeel wordt gezamenlijk aangepakt en er wordt ook inhoudelijk samengewerkt bij bepaalde activiteiten.

Naast inhoudelijke samenwerking biedt dit model ook mogelijkheden voor multifunctioneel ruimtegebruik; bijvoorbeeld een peutergroep maakt gebruik van ruimten van de kinderopvang of men gebruikt steeds vaker gezamenlijk een lokaal.

Redenen om te kiezen voor dit model:

1. Dit model biedt mogelijkheden om de wettelijke taken ten aanzien van VVE uit te voeren, namelijk om een 100 procent aanbod voor doelgroepkinderen.
2. Dit model biedt mogelijkheden voor het behoud van de voorziening peuterspeelzaalwerk.
3. Dit model bestrijdt segregatie als de overwegend hoger opgeleide, autochtone niet - doelgroepkinderen van de kinderopvang worden gemengd met de overwegend lager opgeleide, allochtone niet doelgroepkinderen van peuterspeelzalen.
4. Als het aantal doelgroepkinderen in de kinderopvang of peuterspeelzaal te klein is om efficiënt een VVE programma uit te voeren.
5. Als intensieve samenwerking leidt tot multifunctioneel ruimtegebruik en daardoor kostenbesparend kan zijn voor de gemeente.
6. Als de politiek de toegankelijkheid van de voorzieningen of de functies (vooral: het peuterspeelzaalwerk) beter gewaarborgd acht, wanneer deze door aparte organisaties worden aangeboden.

7. Als voorschoolse instellingen op termijn willen opgaan in een integraal kindcentrum en dit stadium als voorbereiding willen gebruiken.

Model 3: Integrale samenwerking

Bij dit model stuurt de gemeente aan op het vormen van één ongedeelde voorziening (kindcentrum) waarbij peuterspeelzaal en kinderopvang volledig geïntegreerd zijn. Dit model kan tot stand komen door te stimuleren of door het afdwingen door de gemeente van een fusie tussen de uitvoerder van het peuterspeelzaalwerk en één of meer kinderopvangaanbieders. De gemeente ondersteunt daarmee de totstandkoming van één organisatie die een flexibel aanbod biedt, afgestemd op behoeften van ouders en kinderen met als onderdelen:

- kinderopvang 0-4 jaar;
- peuterspeelzaal voor peuters 2-4 jaar;
- VVE programma's voor (doelgroep)kinderen van 2-4 jaar.

Een andere inzet van de gemeente bij het nastreven van dit model is om alle kinderopvangaanbieders in de gemeente in staat te stellen om een combinatie van peuterwerk en kinderopvang aan te bieden. Dat kan door de subsidieregeling voor regulier peuterwerk te verbreden naar kinderopvangaanbieders die dagopvang en peuterwerk gecombineerd aanbieden.

Dit model biedt randvoorwaarden voor een geïntegreerde peutergroep die een deel van de ochtend voor alle peuters toegankelijk is, en waar omheen een opvangaanbod voor peuters is georganiseerd. VVE-aanbod is mogelijk voor zowel peuterspeelzaalkinderen en kinderen uit de kinderopvang, eventueel in gemengde groepen. Onafhankelijk welk exact aanbod er wordt gekozen (peuterspeelzaal of kinderopvang, met of zonder VVE-programma) krijgen ouders te maken met één pedagogisch beleid en één VVE-programma. In een kindcentrum is het personeel flexibel inzetbaar voor de verschillende soorten aanbod.

Vergelijking van de modellen

In onderstaand overzicht worden de drie modellen kort samengevat en op de wettelijke OKE-onderdelen en aanvullingen met elkaar vergeleken.

Taken gemeente	Model 1: Lichte samenwerking	Model 2: Intensieve samenwerking	Model 3: Integraal kindcentrum
Wettelijke taken			
Kwaliteit pszwerk:			
- Toezicht door GGD	X	X	X
VVE:			
- 100% aanbod doelgroep	X	X	X
- Afspraken met instellingen over voorschools aanbod	X	X	X
- Afspraken over toeleiding	X	X	X
- Afspraken tussen voorschoolse instellingen en p-o over overdracht gegevens	X	X	X
- Afstemming met p-o over aansluiting VVE	X	X	X
- Toezicht op kwaliteit VVE door GGD	X	X	X

Financiële toegankelijkheid psz:			
- Aanpassen ouderbijdrage doelgroepkinderen peuterspeelzaal	X	X	X
Extra			
Uitwisseling expertise voorschoolse instellingen	X		
Gezamenlijk VVE-aanbod		X	X
Afstemming pedagogische visie		X	X
Gezamenlijk kwaliteitsbeleid		X	X
Gezamenlijke scholing		X	X
Huisvesting onder één dak			X
Eén pedagogische visie			X
Flexibele inzet personeel			X
Integraal management			X

Mate van samenwerking in de gemeente Haarlem

De huidige situatie in de gemeente Haarlem is vergelijkbaar met model 1. De ambitie van de gemeente Haarlem is om in 2014 model 3 ingevoerd te hebben. Vanaf 2012 zal er met alle betrokken partners worden overlegd over dit streven naar integrale samenwerking.

2.3 Bestuurlijk kader

Op 31 mei 2011 stemde het college in met het Convenant 'Lokale Educatieve Agenda 2011-2015' (LEA II, kenmerk 2011/120013), waarin alle leden van het Bestuurlijk Overleg Primair en Voortgezet Onderwijs Haarlem (BOPOH/BOVOH) en het Bestuurlijk Overleg Jeugdbeleid (BOJ) afspraken hebben gemaakt over gezamenlijk beleid en samenwerking. De LEA II is het vervolg op het convenant lokale Educatieve agenda 2006-2010. Op 8 september 2011 is het convenant LEA II, waarvan ook de activiteiten - voortvloeiend uit de wet OKE- onderdeel uitmaken, besproken in de commissie Samenleving

In de LEA II zijn de beleidsuitgangspunten van het lokale jeugd- en onderwijsbeleid en de te realiseren activiteiten met concrete resultaten, zoals geformuleerd in de programmabegroting (programma 4 Jeugd, Onderwijs en Sport, paragrafen 1 en 2 Jeugd en Onderwijs) - voor zover van toepassing – verwerkt en wordt in financiële zin door het budget van deze specifieke doeluitkering mede mogelijk gemaakt.

Met de ondertekening is het belang van het gezamenlijk aanpak om de speerpunten OKE, binnen de aangegeven kaders en specifieke voorwaarden van de wet OKE, te realiseren, onderstreept. Naast de schoolbesturen voor primair en voortgezet onderwijs en de gemeente, zijn andere partners van VVE (JGZ, SSP en Haarlem Effect) derhalve vanaf de ondertekening van het convenant LEA 2011-2014 lid van het BOPOH/BOVOH, wanneer gezamenlijke OKE-onderwerpen geagendeerd staan.

2.4 OKE-onderwerpen in Lokale Educatieve Agenda 2011-2015

In de LEA II is een aantal speerpunten van de Wet OKE en de hieraan gerelateerde activiteiten opgenomen als werkafpraak met de betrokken partners. Zo is een aantal onderwerpen voorwaardenscheppend voor de uitvoering van de wet OKE, zoals huisvesting van het primair onderwijs, het reguleren van de instroom in het primair onderwijs en passend onderwijs.

Twee andere afspraken van de LEA-II hebben ook concreet betrekking op de te maken inhoudelijke afspraken in het kader van de Wet OKE met schoolbesturen en welzijns- en zorginstellingen die betrokken zijn bij de uitvoering van deze wet, te weten:

- Ontwikkelingskansen voor kinderen (onderwijsachterstanden)
- Monitoring

Ontwikkelingskansen voor kinderen

In de LEA II is met betrekking tot de ontwikkelingskansen voor kinderen van 12 jaar en jonger (basisschoolleeftijd) afgesproken om gezamenlijk (gemeente, schoolbesturen en betrokken jeugd(zorg)organisatie) voldoende aanbod voor voor- en vroegschoolse educatie te realiseren voor de vastgestelde Haarlemse doelgroepbepaling (kenmerk 2009/112710) en de resultaten hiervan te monitoren, de toeleiding naar de voorschoolse educatieve voorzieningen, de doorgaande lijn en de aansluiting tussen voorschoolse voorzieningen en basisonderwijs te versterken en resultaatafspraken in het kader van de vroegschoolse educatie te maken.

De overlegstructuur van deze LEA-afpraak biedt ook gelegenheid om een aantal ontwikkelpunten uit de bestandsopname (2010) van de Inspectie van het Onderwijs verder op te pakken, namelijk het verder ontwikkelen van beleid op gemeentelijk niveau omtrent (het informeren, stimuleren en laten participeren van) ouders van VVE-geïndiceerde kinderen en de interne kwaliteitszorg (zoals de VVE-coördinatie, borging en evaluatie). Deze verbeterpunten zijn geconstateerd in het beleid en de organisatie van alle relevante VVE-actoren binnen de gemeente Haarlem. Hiernaast worden de door de Inspectie van het Onderwijs benoemde succespunten (doelgroepdefinitie, doorgaande lijn en groeps grootte) voortgezet.

De Internationale Taalklas PO wordt in verband met de regionale functie ook besproken op de Regionale Educatieve Agenda (REA) van het Regionale Besturen Overleg Onderwijs Zuid-Kennemerland (RBO ZK) en in het portefeuillehoudersoverleg Onderwijs, Jeugd, Sport, Welzijn, Zorg en WMO Zuid-Kennemerland (PFO ZK).

Monitoring

Om de doorgaande lijn 'voorschoolse educatie, basis- en voortgezet onderwijs' te kunnen evalueren en te versterken worden de (school)loopbanen van alle in Haarlem woonachtige kinderen gevolgd. Deze afspraak is een vervolg op de huidige onderwijsmonitor.

Op 28 juni 2011 heeft het BOPOH/BOVOH de Kaderovereenkomst Onderwijsmonitor 2011-2015 (kenmerk 2011/127563) ondertekend. De onderwijsmonitor heeft twee thema's, te weten: voor- en vroegschoolse educatie en de effectiviteit van de overgang primair-voortgezet onderwijs. Gegevens voor deze twee thematische rapportages kunnen na de ondertekening verzameld, geleverd en geanalyseerd worden ten behoeve van sturing en/of bijstelling op beleid en werkprocessen in het onderwijs en voorschoolse voorzieningen. Deze LEA-afpraak biedt onder meer een handvat om de aanbeveling van de Inspectie van het Onderwijs over de systematische evaluatie en verbetering van de VVE op gemeentelijk niveau verder uit te werken.

2.5 Partners

Partners die betrokken zijn bij de realisering van de speerpunten OKE zijn:

- Verschillende partners in de zorg en het onderwijs (JGZ, GGD en het basisonderwijs) zijn verantwoordelijk voor de signalering en toeleiding naar voorschoolse voorzieningen.
- De VVE-peuterspeelzalen, VVE-kinderdagverblijven en schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor een kwalitatief goed aanbod van een erkend VVE-programma's door gekwalificeerd personeel.
- De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor een kwalitatief goed programma en organisatie van schakelklassen op de scholen.
- GGD en Inspectie van het Onderwijs zijn verantwoordelijk voor het houden van toezicht op de kwaliteit in de voorschoolse periode en in het basisonderwijs.

2.5 Inzet OKE-budget 2011-2014

Hieronder staat een overzicht uit de meerjarenbegroting 2011-2014 op hoofdthema's

OKE	2011	2012	2013	2014
Voorschoolse educatie	€ 1.061.223	€ 2.382.908	€ 2.399.108	€ 2.423.691
Schakelklassen	€ 420.000	€ 625.000	€ 625.000	€ 625.000
Algemeen	€ 1.840.534	€ 313.849	€ 297.649	€ 290.063
Totaal	€ 3.321.757	€ 3.321.757	€ 3.321.757	€ 3.338.754

In hoofdstukken 3 en 4 wordt nader ingegaan op de verschillende activiteiten in de voorschoolse periode en de schakelklassen. In Bijlage I staat de volledige meerjarenbegroting voor de periode 2011-2014 vermeld.

3. Voorschoolse periode

De Wet OKE geeft gemeenten verschillende taken in de voorschoolse periode. In dit hoofdstuk staan deze taken beschreven, evenals een overzicht aan wat het huidige beleid van de gemeente Haarlem is ten aanzien van deze taken en welke taken nog verder ontwikkeld moeten worden in nieuw beleid. In Bijlage II staat een volledig overzicht van alle aandachtspunten per speerpunt uit de Wet OKE die in hoofdstuk 3 en 4 aan bod komen.

3.1 Kwaliteitsimpuls peuterspeelzalen

De eerste maatregel om het stelsel van voorschoolse voorzieningen te verbeteren is een kwaliteitsimpuls voor peuterspeelzalen door de wet- en regelgeving over peuterspeelzalen te harmoniseren met die van de kinderdagverblijven.

3.1.1 Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen Peuterspeelzalen

De kwaliteitseisen voor de kinderopvang zijn sinds 2005 wettelijk verankerd. Peuterspeelzaalwerk was ondergebracht bij de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en decentraal geregeld. Hierdoor waren er landelijk grote verschillen in organisatie, kwaliteit en ouderbijdrage. In de Wet OKE zijn voor peuterspeelzalen nu ook landelijke basiskwaliteitseisen in de Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen Peuterspeelzalen (Wkcp) opgenomen. De brancheorganisaties voor peuterspeelzaalwerk, kinderopvang en ouders hebben het wettelijk kwaliteitskader uitgewerkt in een Convenant kwaliteit peuterspeelzalen. De kwaliteitseisen in het convenant zijn overgenomen in ministeriële beleidsregels en vervolgens in de landelijke toetsingskaders.

Ter uitwerking van de globale wettelijke kwaliteitseisen heeft de minister van OCW bij besluit van 9 juli 2010 de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang aangevuld met beleidsregels voor peuterspeelzalen. In bijlage III staan de kwaliteitseisen voor de peuterspeelzalen vermeld.

3.1.2 Kwaliteitseisen voor ruimte en inrichting

In het landelijk beleidskader zijn geen kwaliteitseisen voor de ruimte en inrichting van peuterspeelzalen opgenomen. Enerzijds heeft dit te maken met het uitblijven van rijksmiddelen voor de bekostiging van deze eisen. Anderzijds is de wetgever van mening dat gemeentelijk maatwerk mogelijk moet blijven. De huidige verordening peuterspeelzaalwerk Haarlem is, met uitzondering van de ruimte- en inrichtingseisen, van rechtswege vervallen door de inwerkingtreding van de Wet OKE. De VNG biedt een modelverordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen. Deze ruimte- en inrichtingseisen voor peuterspeelzalen wijken slechts zeer beperkt af van die zoals opgenomen in de Verordening peuterspeelzaalwerk Haarlem. De modelverordening zal worden overgenomen.

Huidig beleid en uitvoering

De peuterspeelzalen in Haarlem voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen peuterspeelzaalwerk. In de nota 'Herijking peuterspeelzaalwerk' (2008/61379) was al rekening gehouden met de aangekondigde harmonisatiewetgeving.

Aandachtspunten nieuw beleid:

1. Jaarlijkse inspectie door GGD (als toezichthouder) op basis van het landelijk toetsingskader VVE
2. Aanpassen Verordening Peuterspeelzaalwerk op basis van de ruimte- en inrichtingseisen uit modelverordening VNG
3. In gebruik nemen van het landelijk register peuterspeelzalen, zodra dit landelijk beschikbaar komt

3.2 Dekkend hoogwaardig aanbod van voorschoolse educatie

In de gewijzigde Wet op het primair onderwijs (WPO) wordt bepaald dat de gemeente zorgt voor voldoende en hoogwaardig aanbod van voorschoolse educatie voor kinderen met een risico op een achterstand in de Nederlandse taal. De peuterspeelzaal moet daarnaast ook financieel toegankelijk zijn voor kinderen die aan voorschoolse educatie deelnemen.

De gemeente dient de volgende activiteiten uit te voeren op grond van de artikelen 166 en 167 WPO:

- Het zorgen voor voldoende (in aantal en spreiding) en kwalitatief volwaardig aanbod van voorschoolse educatie
- Het vaststellen van een maximale ouderbijdrage voor de voorschoolse educatie
- Het vaststellen van de doelgroep
- Het zich inspannen voor het bereik van alle doelgroepkinderen (bereiken van een zo groot mogelijke deelname) en zorgen voor een goede toeleiding van kinderen naar voorschoolse educatie
- Het organiseren van een doorgaande leerlijn

Deze activiteiten worden in deze paragraaf achtereenvolgens nader toegelicht. In bijlage II staan de voorwaarden uit de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang weergegeven.

o *Voldoende aanbod van voorschoolse educatie*

Gemeenten dienen een VVE-programma aan te bieden aan **alle** kinderen die dit nodig hebben, op basis van de gemeentelijke doelgroepbepaling mits deze minimaal gelijk is aan de gewichtenregeling van het Rijk. De doelgroep volgens de gemeentelijke definitie bedroeg op 1 oktober 2009 1030 VVE-geïndiceerde peuters (zie pagina 12 voor meer informatie over de doelgroep VVE). In 2010 werden 764,5 peuterplaatsen van vier dagdelen of 10 uur VVE per week aangeboden op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven (zie bijlage IV). Een aandachtspunt is het VVE-aanbod in evenwicht brengen met de omvang van de doelgroep (zie onderstaand kader).

Gerealiseerd:

In de gemeente Haarlem worden gekwalificeerde VVE-programma's in de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven aangeboden.

Aandachtspunten nieuw beleid:

1. Herberekening van de VVE-doelgroep per 1-10-2010 (ingangsdatum Wet OKE)
2. Actualisering berekening doelgroep per 1-10-2012
3. Actualisering overzicht vraag en aanbod VVE
4. Opstellen van een spreidingsplan voorschoolse VVE-voorzieningen in Haarlem
5. Optimalisering bezettingsgraad VVE-voorzieningen

o *Kwalitatief volwaardig aanbod van voorschoolse educatie*

De basis voor de bepaling van de kwaliteit van de VVE is vastgelegd in de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang en de nadere kwaliteitseisen in het besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie. Het besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie is gepubliceerd in de Staatscourant van 22 juli 2010. Bijlage V geeft een overzicht van de kwaliteitseisen die worden gesteld aan VVE.

Het toezicht op de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is per 1 augustus 2010 een structurele taak voor de Inspectie van het Onderwijs geworden als uitvloeisel van de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE). De Inspectie van het Onderwijs

maakt vanaf 2010 tot ongeveer 2013 een bestandsopname⁴ van de VVE-locaties in alle Nederlandse gemeenten. De Inspectie van het Onderwijs heeft voor 2010 een toezichtkader ontwikkeld, dat bestaat uit een waarderingskader (inhoudelijke beoordeling) en een werkwijze (de wijze waarop het toezicht wordt uitgevoerd). De wettelijke basis van het VVE waarderingskader is de Wet OKE en dan met name artikel 15 van de Wet op het Onderwistoezicht (WOT) en artikel 167 van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO).

In de gemeente Haarlem zijn alle gecertificeerde VVE-locaties in 2010 bezocht. Het rapport bevat een verslag van het onderzoek van de inspectie naar de kwaliteit van de aangeboden VVE in Haarlem. De bezochte instellingen zijn in de gelegenheid gesteld om te reageren op feitelijkheden in de individuele conceptrapporten. Hierna stelde de Inspectie de definitieve rapporten op. De gemeente is als regievoerder in het VVE-beleid ook bevraagd door de Inspectie. Het rapport 'De kwaliteit van VVE in de gemeente Haarlem in 2010' bevat de VVE-context (VVE-beleid, -coördinatie en -evaluatie op gemeentelijk niveau) en de VVE-condities (de feitelijke kwaliteit zoals deze is waargenomen op de 20 peuterspeelzalen en 12 basisscholen waar VVE werd aangeboden in 2010).

Huidig beleid en uitvoering

De programma's waarmee voorschoolse educatie in de gemeente Haarlem wordt aangeboden voldoen aan de kwaliteitseisen zoals gesteld in de Wet OKE

Aandachtspunten nieuw beleid:

1. Effectueren van een systematisch plan- en evaluatiecyclus in verband met het toezicht op de kwaliteitsontwikkeling van VVE.
2. Ontwikkelpunten op uitvoerend niveau worden door de individuele VVE-aanbieders opgepakt
3. Ontwikkelpunten op stedelijk niveau worden opgepakt in de werkgroep 'Ontwikkelkansen voor kinderen'

- o *Vaststellen van een wettelijk genormeerde ouderbijdrage voor de voorschoolse educatie*
De voorschoolse educatie moet voor ouders financieel laagdrempelig en financieel toegankelijk zijn. De Wet OKE bepaald dat gemeenten aan ouders van wie de kinderen een VVE-indicatie hebben⁵ en deelnemen aan voorschoolse educatie, een ouderbijdrage mogen vragen die maximaal de hoogte is die zij op grond van de Wet Kinderopvang zouden betalen in de kinderopvang indien ze de maximale toeslag ontvangen. Artikel 166, lid 2 WPO is echter nog niet in werking is getreden, dit zal waarschijnlijk per 1-1-2012 geschieden.

Voor 2012 mag de ouderbijdrage voor vier dagdelen bezoek aan een VVE-peuterspeelzaal maximaal **€ 283,20** bedragen. Deze bijdrage zal jaarlijks worden aangepast conform de VNG-norm. De gemeente Haarlem kiest ervoor om een lagere maximale ouderbijdrage van **€ 218,40** (2012) voor vier dagdelen te hanteren om de financiële toegankelijkheid van de VVE-peuterspeelzalen te garanderen voor die kinderen die het nodig hebben.

⁴ In de Memorie van Toelichting bij de OKE-wet wordt een zgn VVE-bestandsopname aangekondigd. Per gemeente worden alle volwaardige VVE-locaties geïnspecteerd op basis van een toezichtskader.

⁵ De definitie van VVE-geïndiceerde kinderen is vastgelegd in het collegebesluit van 1 september 2009 (kenmerk 2009/112710). Zie voor een nadere toelichting pagina 12.

Een lagere ouderbijdrage betekent een continuering van het huidige beleid dat de gemeente de ouderbijdrage voor het vierde dagdeel compenseert. In het eerste jaar dat deze regeling is ingevoerd is de deelname aan het vierde dagdeel sterk toegenomen. In 2010 nam ongeveer 14 procent méér doelgroepkinderen deel aan een vierde dagdeel in de VVE-peuterspeelzaal. Deze ontwikkeling zet hopelijk nog sterker door door de verdere verlaging van de ouderbijdrage van de eerste drie dagdelen.

Huidig beleid en uitvoering

De gemeente Haarlem heeft de volgende financiële maatregelen voor ouders van VVE-geïndiceerde kinderen in de voorschoolse periode getroffen:

- Inkomensafhankelijke ouderbijdragetabel voor VVE-peuterspeelzalen
- Gratis vierde dagdeel VVE voor doelgroepkinderen
- HaarlemPas biedt gratis bezoek peuterspeelzaal

Aandachtspunten nieuw beleid:

- Onderzoeken of de verhoogde ouderbijdrage voor de kinderopvang gevolgen heeft voor de vraag naar peuterspeelzaalwerk
- Invoeren van de maximale ouderbijdrage voor doelgroepkinderen
- Actualisering ouderbijdragetabel voor VVE-peuterspeelzalen

o *Vaststellen doelgroep VVE*

De gemeente is vrij in het bepalen van de doelgroep van de voorschoolse educatie. De doelgroep van het VVE beleid zijn kinderen die het risico lopen om taal- of ontwikkelingsachterstanden op te lopen. Zoals al eerder in dit stuk is aangegeven, gemeenten dienen een VVE-programma aan te bieden aan **alle** kinderen die dit nodig hebben, op basis van de gemeentelijke doelgroepbepaling mits deze minimaal gelijk is aan de gewichtenregeling van het Rijk.

Het Rijk hanteert de vuistregel dat de minimale doelgroep voor VVE in de voorschoolse periode driekwart van het aantal kleuters is dat een leerlinggewicht heeft. Op 1 oktober 2010 bedroeg het aantal doelgroepeuters in de gemeente Haarlem volgens deze definitie 277,5.

De doelgroepdefinitie van de gemeente Haarlem is door de Inspectie van het Onderwijs in het rapport 'De kwaliteit van VVE in de gemeente Haarlem' een voorbeeld anderen genoemd, omdat "de definitie heel expliciet, breed gedragen en officieel vastgesteld is, én omdat een eventuele ontwikkelingsachterstand ook aan de start van de peuterspeelzaalperiode wordt bepaald".

De doelgroep volgens de gemeentelijke definitie bedroeg op 1 oktober 2009 1030 VVE-geïndiceerde peuters. De gemeentelijke doelgroepdefinitie is duidelijk veel breder dan die van het Rijk. De gemeente Haarlem zet in om meer kinderen de mogelijkheid van extra taal- en ontwikkelingsprogramma's te bieden. Door deze extra inzet is het bereik van VVE groter en is er minder sprake van segregatie bij de voorschoolse voorzieningen.

Huidig beleid en uitvoering

Op 1 september 2009 stelde het college van burgemeester en wethouder de doelgroepdefinitie vast (kenmerk 2009/112710):

Een kind wordt aangemerkt als VVE-kind, indien het voldoet aan één of meer van de volgende criteria:

1. Wanneer het kind valt onder de gewichtenregeling;
2. Wanneer het kind een laag opgeleide moeder heeft, ongeacht de opleiding van de vader;
3. Wanneer het kind een laag opgeleide vader heeft, ongeacht de opleiding van de moeder;
4. Wanneer het kind een moeder heeft die een andere taal dan Nederlands spreekt met het kind of een andere taal met het kind spreekt naast het Nederlands;
5. Wanneer het kind een risico op taalachterstand van het Nederlands heeft;
6. Wanneer het kind een ontwikkelachterstand heeft die een belemmering is voor de Nederlandse taalontwikkeling van het kind.

Aandachtspunten nieuw beleid:

1. Tussentijdse evaluatie en mogelijke bijstelling van de doelgroepdefinitie in 2012.
2. Herberekening van de VVE-doelgroep per 1-10-2010 (ingangsdatum Wet OKE)
3. Actualisering berekening doelgroep per 1-10-2012

- o *Bereik van alle doelgroepkinderen met en toeleiding van doelgroepkinderen naar voorschoolse educatie*

Gemeenten dienen zich aantoonbaar in te spannen om ouders te bewegen hun kinderen daadwerkelijk aan voorschoolse educatie te laten deelnemen. In 2010 werden in totaal 856 VVE-geïndiceerde peuters bereikt met een VVE-programma. Van deze peuters werden er 629 bereikt via een VVE-peuterspeelzaal en 227 peuters via de kinderopvang.

De gemeente Haarlem streeft naar een bereik van 100 procent van de doelgroepkinderen. Hierbij moet rekening worden gehouden met dat naar schatting op basis van het Digitaal Dossier ongeveer 25 procent van de doelgroepkinderen in de kinderopvang is te vinden. Ongeveer 30 procent van de doelgroepkinderen werden in 2009 niet bereikt, omdat zij geen gebruik maken van (formele) opvangvoorzieningen als de kinderopvang en de peuterspeelzaal. Om het bereik van dit deel van de doelgroep te vergroten is samenwerking gezocht met verschillende partners, zoals de JGZ, in de werkwijze toeleiding naar VVE (zie kader hieronder).

Huidig beleid en uitvoering

1. Werkwijze toeleiding en signalering VVE is vastgesteld door het BOJ op 30 maart 2009
2. Homestart en de Stapprogramma's vervullen een belangrijke deel van de toeleiding naar de reguliere voorschoolse VVE-voorzieningen.
3. De campagne Klaar voor de Start wordt uitgevoerd.
4. De gemeente en verschillende schoolbesturen en peuterspeelzalen hebben een intentieverklaring ondertekend waarin het belang wordt erkend van de doorgaande lijn, er VVE-koppels worden gevormd en afspraken worden vastgelegd over de toeleiding.

Aandachtspunten nieuw beleid:

1. Het specifieke ouderbeleid voor VVE is een ontwikkelpunt, omdat de visie, doelen en uitvoering van deze doelen nog niet zijn vastgelegd (hoe stimuleert en motiveert gemeente Haarlem het proces om ouders te laten participeren).
2. Evaluatie van de werkwijze toeleiding en signalering in werkgroep Ontwikkelingskansen voor kinderen.

- o *Doorgaande leerlijn*

De gemeente en besturen van peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en basisscholen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de organisatie van de doorlopende lijn in de ontwikkeling van kinderen. Een belangrijk instrument om dit te bereiken zijn afspraken over de overdracht van kinderen van de voorschoolse voorziening naar de basisschool.

Huidig beleid en uitvoering

Er is een **Haarlems OverdrachtsFormulier** (HOF) ontwikkeld met als doel het verbeteren van de aansluiting van voorschoolse voorzieningen met de onderbouw van het basisonderwijs door centrale aansturing van de overdracht van peuters van speelzaal en kinderopvang naar het basisonderwijs. Om te voldoen aan de Wet persoonsregistraties is ten behoeve van de zorgvuldige overdracht van gegevens betreffende de ontwikkeling van peuters bij de overgang van peuterspeelzaal of kinderopvangvoorziening naar het basisonderwijs is een protocol opgesteld.

1. De gemeente Haarlem en VVE-partners hebben een **intentieverklaring** ondertekend. De belangrijkste punten hieruit zijn:
  - a. Vorming van VVE-koppels (zie bijlage VI), waardoor er sprake is van een intensieve samenwerking tussen de peuterspeelzaal en basisschool.
  - b. Waar mogelijk stemmen de koppels de VVE-programma's op elkaar af
  - c. Hanteren van overdrachtsformulieren (HOF of aan programma gebonden formulier) volgens vastgestelde procedure

Zowel het HOF als de afspraken uit de intentieverklaring zijn volgens het oordeel van de Inspectie van het Onderwijs een voorbeeld voor anderen.

Aandachtspunten nieuw beleid:

1. Evaluatie van de opzet en gebruik van het HOF
2. Uitvoeren van een systematische evaluatie en monitoring in de vorm van de thematische onderwijsmonitor, die ook inzicht geeft op de interne kwaliteit van de VVE-locaties (bijvoorbeeld aansluiten VVE-programma tussen koppels, evalueren afspraken uit intentieverklaring)

3.3 Toezicht en handhaving

De gemeente heeft op basis van de Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (WKKP) taken op het gebied van toezicht en handhaving in de kinderopvang. De bepalingen over toezicht en handhaving van de kwaliteit van de voorschoolse voorzieningen zijn in de Wet OKE samengebracht en uitgebreid. Zo is de gemeente verantwoordelijk voor toezicht op en handhaving van de kwaliteit van voorschoolse voorzieningen. De gemeente moet bovendien een landelijk register bijhouden van goedgekeurde voorzieningen. Over deze taken moet de gemeente verslag uitbrengen aan de gemeenteraad en aan de minister.

De gemeentelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving worden in deze paragraaf nader toegelicht.

- o *Verantwoordelijkheid voor toezicht op en handhaving van de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk*

Gemeenten zien volgens de gewijzigde Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen toe op de naleving van de kwaliteitseisen voor de peuterspeelzalen. Net als voor de kinderopvang wijst de gemeente de GGD aan als toezichthouder. Het toezicht wordt uitgevoerd op basis van wettelijke kwaliteitseisen en de Beleidsregels kwaliteit peuterspeelzalen. De GGD hanteert een landelijke gestandaardiseerd toetsingskader met concrete toetsingscriteria.

In 2011 is een start gemaakt om alle peuterspeelzalen in de gemeente Haarlem te inspecteren op basis van het toetsingskader dat is gebaseerd op de kwaliteitseisen uit de Wet OKE. Indien in de volgende jaren blijkt dat de vanaf 2011 beschikbaar gestelde middelen niet toereikend zijn, kan dit tekort in overleg worden aangevuld vanuit het OKE-budget.

Huidig beleid en uitvoering

1. Om de handhaving op de kwaliteit van de peuterspeelzalen te verbeteren is deze taak overgeheveld van de afdeling Jeugd, Onderwijs en Sport naar de afdeling VVH-HBO
2. De gemeente Haarlem heeft de GGD aangewezen als toezichthouder
3. De GGD voert jaarlijks toezicht
4. De gemeente Haarlem hanteert het VNG afwegingsmodel handhaving kinderopvang

Aandachtspunten nieuw beleid:

Aanpassen gemeentelijke verordening op basis van de modelverordening VNG ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen

o *Controle op kwaliteitseisen aanbod voorschoolse educatie*

De gemeente ziet net als voor het reguliere peuterspeelzaalwerk op basis van de gewijzigde Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen eveneens toe op de naleving van de kwaliteitseisen voor voorschoolse educatie. Ook hiervoor wordt de GGD aangewezen als toezichthouder. De GGD beoordeelt in opdracht van de gemeente of aan de in de AmvB genoemde kwaliteitseisen voor voorschoolse educatie wordt voldaan. Hiervoor is een landelijk toetsingskader ontwikkeld.

De Inspectie van het Onderwijs gaat eveneens toezicht houden op de educatieve kwaliteit van de voorschoolse educatie op een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf aan de hand van een toezichtkader voorschoolse educatie. Over de bevindingen van het toezicht rapporteert de Inspectie van het Onderwijs aan de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven en aan de gemeenten. Ook kan de Inspectie van het Onderwijs thematisch onderzoek doen naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie. In 2012 wordt een aanvulling verwacht met de nu nog niet gecertificeerde locaties. Na de bestandsopname is er sprake van signaalgestuurd toezicht. Dit houdt in dat periodiek afspraken met de gemeente gemaakt worden over de onderwerpen en de locaties waarop VVE-toezicht zal worden gehouden.

Huidig beleid en uitvoering

1. De GGD is aangewezen als toezichthouder
2. De gemeente Haarlem hanteert het VNG afwegingsmodel handhaving kinderopvang
3. De Inspectie van het Onderwijs heeft in 2010 een bestandsopname gemaakt van alle in 2010 gecertificeerde VVE-aanbieders in Haarlem

Aandachtspunten nieuw beleid

1. De GGD inspecteert op basis van het landelijk toetsingskader ook de voorschoolse educatie
2. Uitwerken eventuele aanbevelingen van de Inspectie van het Onderwijs n.a.v. de nog plaats te vinden aanvullende inspecties van nieuwe gecertificeerde VVE-aanbieders t.b.v de bestandsopname
3. Evt. acties die volgen n.a.v. signaalgestuurd toezicht vanuit Inspectie van het Onderwijs

- *Opzet landelijk register peuterspeelzalen*
Gemeenten zijn verplicht te registreren en openbaar te maken welke peuterspeelzalen en kinderdagverblijven er in de gemeente zijn en of ze gesubsidieerde voorschoolse educatie aanbieden. Een nieuwe peuterspeelzaalorganisatie of kinderdagverblijf is verplicht een aanvraag voor registratie te doen, zodat de gemeente de inschrijving kan regelen. Gemeenten zijn tevens verplicht mee te werken aan het verstrekken van gegevens aan de Inspectie van het Onderwijs die nodig zijn voor het goed uitvoeren van het toezicht op de voorschoolse educatie. Het Rijk ontwikkelt op dit moment een Landelijk Register peuterspeelzaalwerk, zodat er ook een goed beeld komt van de landelijke ontwikkeling van het aantal peuterspeelzaalorganisaties. Het streven is om per inwerkingtreding van het wettelijk kader op vermoedelijk 1 januari 2013 het landelijk register peuterspeelzalen in gebruik te nemen.

Huidig beleid en uitvoering

De gemeente Haarlem heeft het Landelijk Register Kinderopvang in gebruik genomen

Aandachtspunten nieuw beleid:

Het Landelijk Register Peuterspeelzalen in gebruik nemen zodra het wettelijk kader van kracht is (vermoedelijk 1 januari 2013).

- *Gemeentelijk jaarverslag toezicht kinderopvang aan gemeenteraad en minister*
De gemeente Haarlem wordt jaarlijks gevraagd een rapport op te stellen over het gehouden toezicht en de resultaten hiervan op te stellen voor de gemeenteraad en de Minister. De Minister stelt vast op welk moment van het jaar dit moet gebeuren en welke punten in het rapport moeten worden opgenomen.

Het gemeentelijk jaarverslag kinderopvang doet verslag van het gevoerde toezichts- en handhavingsbeleid in het kader van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen in een bepaald (kalender)jaar. Door de invulling van dit gemeentelijk verslag voldoet een gemeente aan de verplichting volgens art.1.67, lid 1 van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen. De minister gebruikt deze informatie bij de beleidsontwikkeling. De gegevens uit het jaarverslag staan voor de Inspectie van het Onderwijs ter beschikking voor de uitoefening van het tweedelijns toezicht.

Huidig beleid en uitvoering

Gemeentelijk verslag kinderopvang wordt jaarlijks opgesteld.

3.4 Financieel meerjarenoverzicht voorschoolse educatie

Hieronder staat een beknopt overzicht uit de meerjarenbegroting 2011-2014 voor het onderdeel voorschoolse educatie.

<i>Voorschoolse educatie</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>
Dekkend hoogwaardig aanbod VVE	€ 683.059	€ 1.860.416	€ 1.868.093	€ 1.883.953
Toeleiding VVE	€ 368.164	€ 484.992	€ 493.515	€ 502.238
Doorgaande lijn	€ 10.000	€ 37.500	€ 37.500	€ 37.500
Totaal	€ 1.061.223	€ 2.382.908	€ 2.399.108	€ 2.423.691

In Bijlage I staat de volledige en gespecificeerde meerjarenbegroting voor de periode 2011-2014 vermeld.

4. Schakelklassen

4.1 Algemeen

De Wet OKE biedt mogelijkheden om (taal)ondersteuningsklassen voor kinderen van nieuwkomers, schakelklassen of kopklassen te organiseren. Alle drie genoemde klassen zijn vormen van schakelklassen. Schakelklassen zijn bedoeld voor alle basisschoolleerlingen die aantoonbaar⁶ onder hun eigenlijke cognitieve niveau presteren omdat zij een grote taalachterstand hebben. Zij volgen gedurende een periode intensief taalonderwijs in een schakelklas en stromen hierna terug in het reguliere onderwijs. Schakelklassen kunnen op elk moment gedurende de basisschoolperiode ingericht worden. Per schakelklas volgen gemiddeld zo'n 15-16 leerlingen gedurende een schooljaar in een aparte groep intensief taalonderwijs.

In de vorige periode van onderwijsachterstandenbeleid dienden deze leerlingen één volledig schooljaar aan deze voltijds schakelklasvoorziening en een vastgesteld aantal uren aan de deeltijdvariant deel te nemen. De regels zijn in de wet OKE versoepeld: tussentijdse instroom is mogelijk en het aantal uren is losgelaten.

In opdracht van het Ministerie van OCW heeft het ITS Nijmegen en het SCO-Kohnstamm Instituut in Amsterdam onderzoek gedaan naar de resultaten van dit nieuwe instrument in het onderwijsachterstandenbeleid. In het onderzoeksrapport 'Inrichting en effecten van schakelklassen. Resultaten van het evaluatieonderzoek schakelklassen in het schooljaar 2007-2008' (2009, ITS, Radboud Universiteit Nijmegen) laat zien dat schakelklasleerlingen in het algemeen wat taal betreft méér leerwinst hebben geboekt dan vergelijkbare leerlingen in de controlegroep. De taalprestaties van schakelklasleerlingen gaan omhoog. Eveneens blijkt dat de extra aandacht voor taal niet ten koste gaat van de rekenprestaties. Ook is geconstateerd dat de schakelklasleerlingen over het algemeen met veel plezier naar school gaan en zij de schakelklas niet als negatief ervaren. Tevens is duidelijk geworden dat ouders tevreden zijn met de deelname van hun kind aan de schakelklas en met de vorderingen die in het schakeljaar gemaakt worden. Tot slot zijn ook gemeenten, schooldirecteuren, intern begeleiders en leerkrachten geïnterviewd. Zij zijn positief over het resultaat van de schakelklas, waarbij het werken in een kleine groep, de zichtbare effecten op cognitieve en sociaal-emotioneel gebied en de goede aansluiting van de schakelvoorziening i.k.v. de doorlopende leerlijn.

De doelstelling van de schakelklas om leerlingen met succes de schoolloopbaan in de reguliere klas te kunnen laten vervolgen, is hiermee gehaald. Door leerlingen in de schakelvoorziening bij te spijkeren, zijn zij in staat om het onderwijs op hun eigen niveau in een reguliere klas te kunnen vervolgen⁷.

---

⁶ Op basis van leerlingvolgsysteem Cito dat niveaugroepen van A tot E kent.

⁷ Onderzoeksrapport In het onderzoeksrapport 'Inrichting en effecten van schakelklassen. Resultaten van het evaluatieonderzoek schakelklassen in het schooljaar 2007-2008' (2009, ITS, Radboud Universiteit Nijmegen).

4.2 Haarlemse situatie

In Haarlem zijn, in samenwerking met de schoolbesturen voor primair onderwijs, op basis van de leerlingpopulaties van scholen, schoolgebonden schakelklassen en één stedelijke schakelvoorziening ingericht.

4.2.1 Schoolgebonden schakelklassen

Er zijn vier schoolgebonden schakelklassen, waarin leerlingen gedurende een schooljaar intensief taalonderwijs krijgen. Twee basisscholen De Piramide en De Wadden hebben een schakelklas in groep 1 georganiseerd. De andere twee basisscholen De Meer en Franciscus Xaverius richtten een schakelklas in groep 3 in. Gemiddeld 14 –16 leerlingen volgen per schakelklas intensief taalonderwijs. Hieronder wordt aangegeven hoeveel leerlingen onderwijs in een schakelvoorziening hebben gevolgd en volgen.

Schakelklas	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012
De Piramide	-	-	15	11	16	15
De Wadden	-	-	15	15	15	15
De Meer	-	-	15	14	15	15
Franciscus Xaverius	-	-	14	15	14	15
Internationale Taalklas	29	45	32	36	35	40

Leerlingen worden door de school op basis van criteria voor deze schakelklasvoorziening geselecteerd. Hierbij spelen de leerresultaten van de leerlingen volgens het leerlingvolgsysteem van CITO een belangrijke rol. Ook wordt aan ouders toestemming voor deelname aan de schakelvoorziening gevraagd. Ouders worden betrokken bij de leerproces op school, mede om een doorgaande lijn te realiseren.

Resultaten geven aan dat de leerlingen in deze kleinere schakelvoorziening door het aanbod van intensief taal onderwijs een goede leerontwikkeling doormaken en hogere leerscores behalen. Ook is er sprake van een goede doorstroom naar de reguliere vervolggroep. Derhalve wordt in de periode 2011-2012 het huidige aantal met vier uitgebreid. Ook worden de schakelklassen begeleid en de resultaten onderzocht.

Huidig beleid en uitvoering

In Haarlem zijn, in samenwerking met de schoolbesturen voor primair onderwijs vier schoolgebonden schakelklassen en één stedelijke schakelvoorziening ingericht.

Aandachtspunten nieuw beleid:

1. Het huidige aantal schakelklassen wordt met vier klassen uitgebreid.
2. De schakelklassen worden begeleid en de resultaten onderzocht.

4.2.2 Stedelijke voorziening Internationale Taalklas PO

De Internationale Taalklas P.O. (ITK po) is een stedelijke voorziening in Haarlem met als doel om kinderen van niet-Nederlandstalige ouders die naar Nederland zijn gekomen binnen een jaar zoveel Nederlands te leren dat zij met succes kunnen instromen in reguliere basisscholen.

De Internationale Taalklas P.O. heeft een onderbouw groep (leerlingen van 6 tot 9 jaar) en een bovenbouwgroep (9-12 jaar). De organisatie vereist een intensieve begeleiding van groepen en individuele leerlingen, en de nodige flexibiliteit door fluctuatie van leerlingen, onvoorspelbaarheid van aanmeldingen en pluriformiteit van de leerlingenpopulatie.

De Internationale Taalklas wordt op verzoek van alle Haarlemse schoolbesturen primair onderwijs door de Haarlemse Stichting Sint Bavo verzorgd en valt derhalve onder het bevoegd gezag van dit schoolbestuur. Op dit moment berust de verantwoordelijkheid voor de Internationale Taalklas bij de stichting Sint Bavo.

Vanwege de betrokkenheid van de gemeente Haarlem en de Haarlemse schoolbesturen (inhoudelijke en financieel) is er een stuurgroep die namens het Bestuurlijk Overleg Primair Onderwijs Haarlem (BOPOH) toezicht houdt op de voorziening en adviseert.

De voorziening werd tot voor kort in stand gehouden door de gemeente Haarlem en de grotere Haarlemse schoolbesturen voor PO (Spaarnesant, Sint Bavo, Salomo). In het kader van de regionale functie van de Internationale Taalklas PO is met de regiogemeenten overleg gevoerd over het gezamenlijk instand houden van deze schakelvoorziening. Alle betrokken regiogemeenten in Zuid-Kennemerland hebben op 26 oktober 2011 ingestemd met het verzoek tot gezamenlijke regionale instandhouden van deze schakelvoorziening. Hiernaast dragen de gezamenlijke schoolbesturen, verenigd in het Samenwerkingsverband WSNS, financieel bij aan deze schakelvoorziening. Deze instemming betreft schooljaren 2010-2011 en 2011-2012. In het lopend schooljaar wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van een flexibeler en kostenefficiëntere invulling van het ITK. Vervolgens worden de resultaten hiervan met de portefeuillehouders in Zuid-Kennemerland en het samenwerkingsverband WSNS besproken worden met als doel nieuwe afspraken met betrekking tot de cofinanciëring van het ITK vanaf schooljaar 2012-2013 te maken. Hiernaast zal als vervolg op de financiële bijdragen van de regioegemeenten in Zuid-Kennemerland ook andere gemeenten benaderd worden met het verzoek tot een financiële bijdrage, op basis van het aantal leerlingen uit die gemeenten aan de ITK-voorziening.

Huidig beleid en uitvoering

1. In Haarlem is een internationale taalklas (ITK) met een onderbouwgroep en een bovenbouwgroep
2. De stuurgroep houdt namens het BOPOH toezicht op de voorziening en voorziet deze van advies

Aandachtspunten nieuw beleid:

1. Gezamenlijke regionale instandhouding van de internationale taalklas primair onderwijs door betrokken schoolbesturen en gemeenten
2. Onderzoek naar de haalbaarheid van een flexibelere en kosten efficiëntere invulling van het ITK.

4.2.3 Schakelvoorziening als plusvoorziening

In het kader van de ontwikkelingen in het passend onderwijs kunnen de schakelklassen beschouwd worden als plusvoorzieningen in het basisonderwijs, waarbij er sprake is van een gedifferentieerd aanbod aan onder meer leerlingen ten behoeve van leerondersteuning. In dit proces wordt aan het optimaliseren van de kwaliteit van het onderwijs en de leerlingenzorg gewerkt.

4.3 Financieel meerjarenoverzicht schakelklassen

Hieronder staat een beknopt overzicht uit de meerjarenbegroting 2011-2014 voor de schakelklassen.

<i>Schakelklassen</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>
Huidige vier schoolgebonden schakelklassen	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Huidige stedelijke schakelklas	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000
Vier nieuwe schoolgebonden schakelklassen	€ 0	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
WSNS/passend onderwijs	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Ondersteuning schakelklassen + stedelijke rapportage resultaten	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Onvoorzien	€ 0	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Totaal	€ 420.000	€ 625.000	€ 625.000	€ 625.000

In Bijlage I staat de volledige en gespecificeerde meerjarenbegroting voor de periode 2011-2014 vermeld.

Bijlagen bij B&W-nota 'Meerjarenbeleidsplan Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie 2011-2014'KE

Bijlage I Meerjarenbegroting OKE 2011-2014

Speerpunt	Aanbod	2011	2012 ⁸	2013 ⁹	2014 ¹⁰
Dekkend en kwalitatief hoogwaardig aanbod VVE (100 procent)	Continuering van beleid				
	Aanbod VVE-plaatsen:	€ 581.109	€ 594.766	€ 608.743	€ 622.803
	- <i>Stichting Spaarne Peuters</i>	€ 469.979	€ 481.024	€ 492.328	€ 503.652
		€ 6.587	€ 6.742	€ 6.900	€ 7.062
	- <i>Haarlem Effect</i>	€ 54.543	€ 55.825	€ 57.137	€ 58.480
	- <i>Spaarnesant</i>	€ 50.000	€ 51.175	€ 52.378	€ 53.609
	(Bij)Scholing VVE-methodiek t.b.v. certificering	€ 71.000	€ 72.700	€ 74.400	€ 76.200
	Onderzoek voorschoolse voorzieningen	€ 8.000	€ 8.000	-	-
	Subsidie kindplaatsen kinderopvang	€ 22.950	€ 22.950	€ 22.950	€ 22.950
	Nieuw beleid/aanbod				
	Compensatie maximale ouderbijdrage VVE ¹¹	-	€ 620.000	€ 620.000	€ 620.000
	Pilot VVE-thuis i.s.m. De Meer	-	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500
	Onderzoek haalbaarheid (en evt. implementatie) harmonisatiemodellen (waaronder peuteropvang)	-	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
	Uitbreiding VVE op peuterspeelzalen en in kinderopvang ¹²	-	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
	Verbeteren interne kwaliteitszorg rondom VVE door VVE-partners	-	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
	Onvoorzien				
	Onvoorzien dekkend en kwalitatief hoogwaardig aanbod VVE	-	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
Totaal dekkend aanbod VVE		€ 683.059	€ 1.860.416	€ 1.868.093	€ 1.883.953

⁸ Voorlopig is hier de gemeentelijke index van 2,35% gehanteerd, maar omdat het rijks gelden betreft kan deze afwijken

⁹ Er is hier sprake van een richtbedrag, voorlopig is een index van 2,35% gehanteerd, als indicatie. Of en welke index zal worden toegepast moet nog blijken

¹⁰ Er is hier sprake van een richtbedrag, voorlopig is een index van 2,35% gehanteerd, als indicatie. Of en welke index zal worden toegepast moet nog blijken

¹¹ Afhankelijk van de datum inwerkingtreding van artikel 166, lid 2 WPO, inclusief vergoeding ouderbijdrage vierde dagdeel

¹² Afhankelijk van resultaten inventarisatie vraag-aanbod, evaluatie doelgroepdefinitie, spreidingsplan en de resultaten van het toeleidingstraject

Toeleiding	Continuering van beleid				
	Conferentie VVE-Haarlem Effect	€ 13.800	€ 13.800	€ 13.800	€ 13.800
	Stapprogramma's- Stichting Dock	€ 252.879	€ 258.822	€ 264.904	€ 271.129
	Homestart- Humanitas	€ 101.485	€ 103.870	€ 106.311	€ 108.809
	Stimulering gebruik voorschoolse voorzieningen- JGZ	-	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000
	Versterking ouderbeleid van VVE-partners (communicatie, voorlichting)	-	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
	Wijkcontactvrouwen ten behoeve van de toeleiding naar voorschoolse voorzieningen	-	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
	Onvoorzien				
	Onvoorzien toeleiding	-	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
	Totaal toeleiding	€ 368.164	€ 484.992	€ 493.515	€ 502.238
Doorgaande lijn	Continuering beleid				
	Koppelvorming VVE	-	-	-	-
	Nieuw beleid/aanbod				
	Coördinatie uitvoering doorgaande lijn voor- en voegschoolse edecuatie (waaronder koppelvorming)	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
	Monitoring en evaluatie	-	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
	Uitwerken ouderbeleid door VVE-partners	-	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
	Onvoorzien				
	Onvoorzien doorgaande lijn	-	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
Totaal doorgaande lijn	€ 10.000	€ 37.500	€ 37.500	€ 37.500	
Totaal Voorschoolse Educatie		€ 1.061.223	€ 2.382.908	€ 2.399.108	€ 2.423.691

Schakelklassen	Continuering beleid				
	Huidige vier schoolgebonden schakelklassen	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
- <i>De Piramide (Spaarnesant)</i>	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
- <i>De Wadden (Salomo)</i>	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
- <i>Franciscus Xaverius (Stichting St. Bavo)</i>	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
- <i>De Meer (Stichting St. Bavo)</i>	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Huidige stedelijke schakelklas (internationale taalklas PO)	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000
Nieuw beleid/aanbod					
Vier nieuwe schoolgebonden schakelklassen	-	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
WSNS/passend onderwijs	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Ondersteuning schakelklassen en stedelijke rapportage resultaten	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Onvoorzien					
Onvoorzien schakelklassen	-	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Totaal schakelklassen	€ 420.000	€ 625.000	€ 625.000	€ 625.000	€ 625.000
Algemeen	Onderwijsmonitor	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
	Faciliteren ondersteuning werkgroep VVE t.b.v. LEA II	€ 1.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
	Jaarlijkse werkconferentie voor VVE-partners	-	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
	Kosten regiefunctie OKE	€ 264.743	€ 264.743	€ 264.063	€ 264.063
	Nog nader te bepalen VVE-activiteiten/schakelklassen	€ 1.564.791	€ 23.106	€ 7.586	-
	Totaal algemeen	€ 1.840.534	€ 313.849	€ 297.649	€ 290.063
Totaal	Totale uitgaven:	€ 3.321.757	€ 3.321.757	€ 3.321.757	€ 3.338.754¹³
	Totaal beschikbaar specifieke uitkering	€ 3.321.757	€ 3.321.757	€ 3.321.757	€ 3.321.757

¹³ De verwachte overschrijding van het budget van € 16.997 in 2014 wordt bekostigd uit het saldo 'nader te bepalen activiteiten 2011-2013'.

Bijlage II: Samenvatting Aandachtspunten per speerpunt Wet OKE

Kwaliteitsimpuls peuterspeelzalen (paragraaf 3.1)

- **Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen**
- **Kwaliteitseisen voor ruimte en inrichting**
Aandachtspunten nieuw beleid:
  - Jaarlijkse inspectie door GGD (als toezichthouder) op basis van het landelijk toetsingskader VVE.
  - Aanpassen Verordening Peuterspeelzaalwerk op basis van de ruimte- en inrichtingseisen uit modelverordening VNG.
  - In gebruik nemen van het landelijk register peuterspeelzalen, zodra dit landelijk beschikbaar komt.

Dekkend hoogwaardig aanbod van voorschoolse educatie (paragraaf 3.2)

- **Voldoende aanbod van voorschoolse educatie**
Aandachtspunten nieuw beleid:
  - Herberekening van de VVE-doelgroep per 1-10-2010 (ingangsdatum Wet OKE).
  - Actualisering berekening doelgroep per 1-10-2012.
  - Actualisering overzicht vraag en aanbod VVE.
  - Spreidingsplan voorschoolse VVE-voorzieningen in Haarlem
  - Optimalisering bezettingsgraad VVE-voorzieningen
- **Kwalitatief volwaardig aanbod van voorschoolse educatie**
Aandachtspunten nieuw beleid:
  - Effectueren van een systematisch plan- en evaluatiecyclus in verband met het toezicht op de kwaliteitsontwikkeling van VVE.
  - Ontwikkelpunten op uitvoerend niveau worden door de individuele VVE-aanbieders opgepakt.
  - Ontwikkelpunten op stedelijk niveau worden opgepakt in de werkgroep 'Ontwikkelkansen voor kinderen' in het kader van LEA II.
- **Vaststellen van een maximale ouderbijdrage voor de voorschoolse educatie**
Aandachtspunten nieuw beleid:
  - Onderzoeken of de verhoogde ouderbijdrage voor de kinderopvang gevolgen heeft voor de vraag naar peuterspeelzaalwerk.
  - Invoeren van de maximale ouderbijdrage voor doelgroepkinderen
  - Actualisering ouderbijdragetabel voor VVE-peuterspeelzalen
- **Vaststellen doelgroep VVE**
Aandachtspunten nieuw beleid:
  - Tussentijdse evaluatie en mogelijke bijstelling van de doelgroepdefinitie in 2012 in werkgroep Ontwikkelingskansen voor kinderen (LEA II-afspraken 5).
- **Bereik van alle doelgroepkinderen met en toeleiding van doelgroepkinderen naar voorschoolse educatie**
Aandachtspunten nieuw beleid:
  - Het specifieke ouderbeleid voor VVE is een ontwikkelpunt, omdat de visie, doelen en uitvoering van deze doelen nog niet zijn vastgelegd (hoe stimuleert en motiveert gemeente Haarlem het proces om ouders te laten participeren).
  - Evaluatie van de werkwijze toeleiding en signalering in werkgroep Ontwikkelingskansen voor kinderen (Lea-afspraken 5).

- **Doorgaande leerlijn**

Aandachtspunten nieuw beleid:

- Evaluatie van de opzet en gebruik van het HOF.
- Uitvoeren van een systematische evaluatie en monitoring in de vorm van de thematische onderwijsmonitor, die ook inzicht geeft op de interne kwaliteit van de VVE-locaties (bijvoorbeeld aansluiten VVE-programma tussen koppels, evalueren afspraken uit intentieverklaring).

Toezicht en handhaving (paragraaf 3.3)

- **Verantwoordelijkheid voor toezicht op en handhaving van de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk**

Aandachtspunten nieuw beleid:

- Aanpassen gemeentelijke verordening op basis van de modelverordening VNG ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen.

- **Controle op kwaliteitseisen aanbod voorschoolse educatie**

Aandachtspunten nieuw beleid

- De GGD inspecteert op basis van het landelijk toetsingskader ook de voorschoolse educatie.
- Uitwerken eventuele aanbevelingen van de Inspectie van het Onderwijs n.a.v. de nog plaats te vinden aanvullende inspecties van nieuwe gecertificeerde VVE-aanbieders t.b.v de bestandsopname.
- Evt. acties die volgen n.a.v. signaalgestuurd toezicht vanuit Inspectie van het Onderwijs.

- **Opzet landelijk register peuterspeelzalen**

Aandachtspunten nieuw beleid:

Het Landelijk Register Peuterspeelzalen in gebruik nemen zodra dit gereed.

- **Gemeentelijk jaarverslag toezicht kinderopvang aan gemeenteraad en minister**

Aandachtspunt:

Gemeentelijk verslag kinderopvang wordt jaarlijks opgesteld.

Schakelklassen (paragraaf 4)

Aandachtspunten nieuw beleid:

- Het huidige aantal schoolgebonden schakelklassen wordt met vier klassen uitgebreid.
- De schoolgebonden schakelklassen worden begeleid en de resultaten onderzocht.
- Gezamenlijke regionale instandhouding van de internationale taalklas primair onderwijs door betrokken schoolbesturen en gemeenten.
- Onderzoek naar de haalbaarheid van een flexibelere en kosten efficiëntere invulling van het ITK.

Onderwijsmonitor (algemeen)

Aandachtspunten nieuw beleid:

- Dataverzameling, analyse en rapportage 'Voor- en voorschoolse educatie'.
- Dataverzameling, analyse en rapportage 'Effectiviteit overgang primair en voortgezet onderwijs' .

Bijlage III: Kwaliteitseisen voor peuterspeelzaalwerk volgens de Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen en Beleidsregels kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen

De kwaliteitseisen worden door de Wet OKE de volgende:

- De leidster-kindratio bedraagt één leidster op maximaal acht kinderen
- De groepsgrootte is maximaal 16 kinderen
- Op elke groep is er minimaal één beroepskracht met opleidingsniveau PW-3

Daarnaast zijn in de wet de volgende bepalingen opgenomen:

- Personeel moet in het bezit zijn van een verklaring omtrent gedrag
- Er is een schriftelijke risico-inventarisatie die de risico's van de opvang van kinderen in beeld brengt
- Er geldt een informatieplicht aan ouders over het beleid
- Er is een oudervertegenwoordiging en er is een klachtenregeling'
- De voertaal is Nederlands

Er moet worden voldaan aan de eisen rond veiligheid en gezondheid, brandweervoorschriften en eisen aan speeltoestellen en keukenhygiëne

Bijlage IV: Overzicht van het beschikbare aanbod VVE in de voorschoolse periode (peiljaar geheel 2010)

Aanbieder/organisatie:	Beschikbaar aanbod VVE ¹⁴ :	Bereik VVE-aanbod (verhouding reguliere en VVE-peuters) ¹⁵ :	Aantal VVE-geïndiceerde kinderen dat gebruik heeft gemaakt van VVE:
Peuterspeelzaalwerk:			
Stichting Spaarne Peuters (SSP)	442,5 peuterplaatsen	56 procent	505 kinderen, waarvan er 284 op 1-10-2010
Haarlem Effect	55 peuterplaatsen	87 procent	50 kinderen in december 2010
Spaarnesant	37,5 peuterplaatsen	100 procent	74 kinderen
Totaal peuterspeelzaal	535 peuterplaatsen	Gemiddeld 81 procent	629 kinderen
Kinderopvang¹⁶			
't Hazeltje	175,5 kindplaatsen	100 procent ¹⁷	187 kinderen
Meerwijk Op Stoom	54 kindplaatsen	75 procent	40 kinderen
Totaal kov	229,5 kindplaatsen	Gemiddeld 87,5 procent	227 kinderen
Totaal	764,5 kindplaatsen		856 kinderen

¹⁴ Het beschikbare aanbod VVE bestaat uit op dit moment vier dagdelen of 10 uur per week. Het gaat hier om het aantal plaatsen dat tegelijkertijd beschikbaar is

¹⁵ Gebruik is niet uitgesplitst naar mate van gebruik, dit kan dus 1 dagdeel zijn, maar ook vier dagdelen.

¹⁶ Voor VVE-aanbod in de kinderopvang is voor deze berekening 3 opvangdagen voor 10 uur VVE gerekend.

¹⁷ Het bereik kan hoger zijn dan het beschikbare aanbod indien er meerdere kinderen gebruik maken van één kindplaats. Dit is het geval als een kind minder dan 10 uur deelneemt aan VVE.

Bijlage V Eisen voorschoolse educatie door peuterspeelzalen en kinderdagverblijven zoals vastgelegd in Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie:

- Voorschoolse educatie wordt tenminste vier dagdelen of tien uur per week aangeboden
- Op een VVE-groep staat minimaal één beroepskracht per 8 kinderen
- De beroepskrachten hebben tenminste een opleiding gevolgd op PW-niveau waarvan tenminste één module is gevolgd over verzorgen van voorschoolse educatie of een bewijs van specifieke scholing op het gebied van voorschoolse educatie
- Het VVE programma is gericht op het gestructureerd en samenhangend stimuleren van de ontwikkeling op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaalemotionele ontwikkeling
- De houder van het kinderdagverblijf of peuterspeelzaal waar voorschoolse educatie wordt aangeboden, stelt jaarlijks een opleidingsplan op waarin staat beschreven hoe de kennis en vaardigheden in voorschoolse educatie van beroepskrachten worden onderhouden.

Bijlage VI Overzicht VVE-koppels gemeente Haarlem

School	Programma	Peuterspeelzaal	Programma	Organisatie
Spaarnesant				
M.L. King	Piramide	Woelwatertjes (SSP)	Piramide	SSP
De Piramide Europawijk	Piramide	Mini Piramide	Piramide	Spaarnesant
De Piramide Boerhaavewijk	Piramide	Schuitje Varen	Piramide	Spaarnesant
De Piramide Meerwijk	Ik en Ko	Meerwijk Dolfijnen	Puk en Ko	SSP
		Holle Bolle Gijs	Kaleidoscoop	SSP
De Dolfijn	Ik en Ko	Dikkie Dik	Puk en Ko	SSP
		Roosmarijn	Puk en Ko	SSP
Hannie Schaftschool (De Kring)	Piramide	Beertje Bas	Piramide	Haarlem Effect
Molenwiek Montessori	Ik en Ko	De Roze Toren	Puk en Ko	SSP
		Carroussel	Puk en Ko	SSP
Zuiderpolder	Ik en Ko	Op de Rode Paddestoel	Puk en Ko	SSP
Salamo				
Willem van Oranje school	Piramide	't Kloppertje	Piramide	SSP
Parkrijkschool	Piramide	't Sprongetje	Piramide	SSP
De Wadden (Zevenwoudenplantsoen)	Ik en Ko	De Wadlopertjes	Puk en Ko	SSP
De Wadden (Boerhaavewijk)	Schatkist	Dwergjesland	Puk en Ko	SSP
Stichting Sint Bavo				
Sint Bernardus	Piramide	Klavertje Vier	Piramide	SSP
Don Bosco	Ik en Ko	De Banjertjes	Puk en Ko	SSP
Brandaris	Ik en Ko	De Bengelenburg	Puk en Ko	SSP
Franciscus Xaverius	Piramide	De Boefjes	Piramide	SSP
Mgr. Huibersschool	Ik en Ko	't Peuterpandje	Puk en Ko	SSP
De Meer (Erasmuslaan)	Piramide	Meerwijk Eendjes	Piramide	SSP
		Meerwijk Kikkers	Piramide	SSP
De Talenten	Ik en Ko	Hannes en Kaatje	Puk en Ko	SSP

		Madelief	Puk en Ko	Haarlem Effect
		Oki Doki	Puk en Ko	Haarlem Effect
		Kinderdagverblijf		
		't Hazeltje	Uk en Puk	
		Meerwijk Op Stoom	Uk en Puk	train-de-trainer